C/2025/3982

20.8.2025 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 8 юли 2025 година

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Гърция

(C/2025/3982)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([1]), и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ([2]), и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

Общи съображения

(1) Регламент (ЕС) 2024/1263, който влезе в сила на 30 април 2024 г., определя целите на рамката за икономическо управление, която е насочена към насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерен бюджетен дефицит. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в рамките на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в ДФЕС. Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки. С регламента се насърчава също националната ангажираност с фискалната политика и се поставя по-силен акцент върху средносрочното планиране, наред с по-ефективно и по-съгласувано прилагане. Всяка държава членка трябва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план, съдържащ нейните фискални ангажименти, както и ангажиментите за реформи и инвестиции, и обхващащ период от 4 или 5 години в зависимост от нормалната продължителност на националния законодателен цикъл. Планът за нетните разходи ([3]) в тези планове трябва да спазва изискванията на регламента, в това число изискванията дългът на сектор „Държавно управление“ да следва правдоподобно низходяща траектория до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а дефицитът на сектор „Държавно управление“ да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да осъществи съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, определени в регламента, периодът на корекция може да бъде удължен с до три години.

([1]) ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Нетни разходи съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263: „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на: i) разходите за лихви; ii) дискреционните мерки по отношение на приходите; iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити с приходи от фондове на Съюза; iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза; v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица; и vi) еднократните и другите временни мерки.

(2) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост (МВУ), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По линия на МВУ се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, даващи фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър за координация на икономическите политики МВУ стимулира икономическото и социалното възстановяване, като същевременно допринася за устойчиви реформи и инвестиции, по-специално за насърчаване на екологичния и цифровия преход и за укрепване на устойчивостта на икономиките на държавите членки. МВУ също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на Съюза и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

(3) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета ([5]) („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това помага за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на Съюза, като същевременно увеличава използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Гърция добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(4) На 27 април 2021 г. Гърция представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от посочения регламент Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Гърция ([6]), който бе изменен на 7 декември 2023 г. съгласно член 18, параграф 2, за да се актуализира максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, както и за да се включи в него главата за REPowerEU ([7]). Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5, в което се посочва, че Гърция е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. За да бъде изпълнението задоволително, трябва да е запазено постигането на предходните ключови етапи и цели за същата реформа или инвестиция.

(5) На 21 януари 2025 г. по препоръка на Комисията Съветът прие препоръка, с която одобри националния средносрочен фискално-структурен план на Гърция ([8]). Планът беше представен в съответствие с член 11 и член 36, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2024/1263, обхваща периода от 2025 г. до 2028 г. и представя фискална корекция, разпределена за четири години.

(6) На 26 ноември 2024 г. Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план на Гърция за 2025 г. На същата дата въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие Доклада за механизма за предупреждение за 2025 г., в който Гърция беше посочена като една от държавите членки, за които ще е необходимо да се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2025 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ([9]) на 13 май 2025 г., а съвместния доклад за заетостта на 10 март 2025 г.

(7) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува компас за конкурентоспособността – стратегическа рамка, която има за цел да повиши глобалната конкурентоспособност на ЕС през следващите пет години. В него се определят трите преобразяващи императива на устойчивия икономически растеж: i) иновации; ii) декарбонизация и конкурентоспособност; и iii) сигурност. За да се преодолее изоставането в областта на иновациите, ЕС се стреми да насърчава

([4]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([6]) Решение за изпълнение от 13 юли 2021 г. на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Гърция (ST 10152/2021).

([7]) Решение за изпълнение на Съвета от 7 декември 2023 г. за изменение на Решението за изпълнение от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Гърция (ST 15831/2023).

([8]) Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 година за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Гърция (ОВ C, C/2025/661, 10.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

([9]) Препоръка на Съвета от 13 май 2025 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C, C/2025/2782, 22.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

промишлените иновации, да подкрепя растежа на стартиращите предприятия чрез инициативи като стратегията на ЕС за подкрепа на стартиращите и разрастващите се предприятия и да насърчава въвеждането на модерни технологии като изкуствения интелект и квантовите изчислителни технологии. В стремежа си към по-екологична икономика Комисията изготви всеобхватен план за действие за енергия на достъпни цени и пакт за чиста промишленост, гарантиращи, че преходът към чиста енергия продължава да бъде разходно ефективен и благоприятен за конкурентоспособността, особено за енергоемките сектори, и е двигател на растеж. За да се намалят прекомерните зависимости и да се повиши сигурността, Съюзът е поел ангажимент за укрепване на световните търговски партньорства, диверсифициране на веригите на доставки и осигуряване на достъп до суровини от критично значение и чисти енергийни източници. Тези приоритети са подкрепени от хоризонтални способстващи фактори, а именно опростяването на нормативната уредба, задълбочаването на единния пазар, финансирането на конкурентоспособността, както и изграждането на съюз на спестяванията и инвестициите, насърчаването на уменията и качествените работни места и по-добрата координация на политиките на ЕС. Компасът за конкурентоспособността е хармонизиран с европейския семестър и гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на Комисията, като се създава единен подход към икономическото управление, насърчаващ устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.

(8) През 2025 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с прилагането на МВУ. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки продължават да бъдат еднакво актуални и за оценката на изменените планове за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(9) Специфичните за всяка държава препоръки за 2025 г. обхващат ключовите предизвикателства на икономическата политика, които не са отразени в достатъчна степен в мерките, включени в плановете за възстановяване и устойчивост, като се вземат предвид съответните предизвикателства, установени в специфичните за всяка държава препоръки за периода 2019—2024 г.

(10) На 4 юни 2025 г. Комисията публикува доклада за Гърция за 2025 г. В него беше оценен напредъкът на Гърция в изпълнението на съответните специфични за нея препоръки и беше направен преглед на изпълнението от страна на Гърция на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за страната бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправена Гърция. В него бяха оценени също напредъкът на Гърция при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза за 2030 г. в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността и социалното изключване, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

(11) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Гърция. Основните констатации от извършената от Комисията оценка на макроикономическите уязвимости за Гърция за целите на посочения регламент бяха публикувани на 13 май 2025 г. ([10]) На 4 юни 2025 г. Комисията стигна до заключението, че в Гърция са налице макроикономически дисбаланси. По-специално Гърция е изправена пред уязвимости, свързани с големия държавен и външен дълг, необслужваните кредити и безработицата, които продължават да намаляват, докато дефицитът по текущата сметка остава голям. Съотношението на държавния дълг към БВП отново намаля значително през 2024 г., но въпреки устойчивите намаления то остава най-голямото в ЕС. Очаква се бюджетните излишъци заедно с растежа на БВП да гарантират непрекъснато намаляване на дълга. Дефицитът по текущата сметка се увеличи незначително през 2024 г., доста над равнището отпреди пандемията, и се очаква да остане непроменен на високи равнища през тази и следващата година. Нетната международна инвестиционна позиция се подобри още повече през 2024 г., въпреки че остава най-отрицателната в ЕС, и не се очаква да се подобри съществено поради големите дефицити по текущата сметка и нестабилните ефекти на знаменателя. Пазарът на труда продължава да се подобрява; равнището на безработицата намаля значително (от върхова стойност от 27,8 % през 2013 г. на 10,1 % през 2024 г.), но все още е високо. Размерът на необслужваните кредити в счетоводните баланси на банките намаля допълнително през 2024 г., но преструктурирането на необслужваните кредити, държани от обслужващите кредита лица, остана бавно, което продължава да натоварва счетоводните баланси на предприятията и домакинствата. Гърция постигна значителен напредък в политиката за преодоляване на уязвимостите си. През 2024 г. бяха предприети мерки за подобряване на събирането на данъци и за допълнителна подкрепа за принудителното изпълнение на наследените необслужвани кредити. Напредък бе постигнат и в съдебната сфера. Поддържането на импулса за реформи в рамките на ПВУ и извън него продължава да бъде от ключово значение за преодоляване на структурните слабости в икономиката, а увеличаването на производителността е от ключово значение за подобряване на дългосрочните перспективи за растеж, което би улеснило коригирането на дисбалансите.

([10]) SWD(2025)70 final.

Оценка на годишния доклад за напредъка

(12) На 21 януари 2025 г. Съветът препоръча следните максимални темпове на растеж на нетните разходи за Гърция: 3,7 % през 2025 г., 3,6 % през 2026 г., 3,1 % през 2027 г. и 3,0 % през 2028 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени спрямо 2023 г., от 6,5 % през 2025 г., 10,3 % през 2026 г., 13,7 % през 2027 г. и 17,1 % през 2028 г. На 30 април 2025 г. Гърция представи своя годишен доклад за напредъка ([11]) относно спазването на препоръчителните максимални темпове на растеж на нетните разходи и осъществяването на реформи и инвестиции в отговор на основните предизвикателства, установени в специфичните за държавата препоръки в рамките на европейския семестър. Годишният доклад за напредъка отразява също шестмесечното докладване на Гърция относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(13) Агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията препоръча да се задейства по координиран начин националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана, като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г. След искането на Гърция на 29 април 2025 г., на 8 юли 2025 г. Съветът, по препоръка на Комисията, прие препоръка, с която се допуска Гърция да се отклони от препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи и да ги надхвърли ([12]).

(14) Въз основа на данните, потвърдени от Евростат ([13]), салдото на сектор „Държавно управление“ на Гърция се е повишило от дефицит от 1,4 % от БВП през 2023 г. на излишък от 1,3 % през 2024 г., докато дългът на сектор „Държавно управление“ е намалял от 163,9 % от БВП в края на 2023 г. до 153,6 % в края на 2024 г. Според изчисленията на Комисията тези тенденции съответстват на темп на нарастване на нетните разходи от - 0,3 % през 2024 г. В годишния доклад за напредъка за 2025 г. Гърция оценява ръста на нетните разходи през 2024 г. също на - 0,3 %. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция ([14]), която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е била рестриктивна, в размер на 1,5 % от БВП през 2024 г.

(15) Според годишния доклад за напредъка макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на Гърция предвижда растеж на реалния БВП от 2,3 % през 2025 г., а инфлацията по ХИПЦ се очаква да бъде 2,4 % през 2025 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 2,3 % през 2025 г. и с 2,2 % през 2026 г., а инфлацията по ХИПЦ да бъде 2,8 % през 2025 г. и 2,3 % през 2026 г.

(16) В годишния доклад за напредъка се очаква излишъкът на сектор „Държавно управление“ да намалее до 0,1 % от БВП през 2025 г., а съотношението на дълга на сектор „Държавно управление“ към БВП се очаква да намалее до 145,7 % до края на 2025 г. Тези тенденции съответстват на ръст на нетните разходи от 4,5 % през 2025 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда излишък на сектор „Държавно управление“ от 0,7 % от БВП за 2025 г. Намалението на излишъка през 2025 г. отразява главно планираното намаление с 1 процентен пункт на социалноосигурителната ставка и увеличението на заплатите в публичния сектор, както и новия пакет от мерки на стойност 0,5 % от БВП, обявен след публикуването на бюджетните резултати за 2024 г., включващ възстановяване на един месечен наем за наематели, при спазване на праг на доходите, постоянни социални помощи за уязвими лица и увеличение с 500 млн. евро на годишния национален инвестиционен бюджет. Според изчисленията на Комисията тези тенденции съответстват на ръст на нетните разходи от 4,2 % през 2025 г. Разликата между салдото на сектор „Държавно управление“, прогнозирано от Комисията и от Гърция, може да се отдаде на по-високите социалноосигурителни вноски и по-ниските разходи за заплати, пенсии и социални помощи, предвидени в прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. Това отразява включването в прогнозата за тази година както по-добри от очакваните приходи от социалноосигурителни вноски, така и на неусвоените разходи, наблюдавани през предходните години. Тези ефекти са частично компенсирани от по-ниските приходи от преки данъци, които също са заложени в прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, се предвижда да бъде експанзионистична – с 0,8 % от БВП през 2025 г. Съотношението на дълга на сектор „Държавно управление“ към БВП се очаква да намалее до 146,6 % до края на 2025 г. Намаляването на съотношението между дълга и БВП през 2025 г. отразява главно растежа на номиналния БВП, както и прогнозирания бюджетен излишък.

([11]) Годишните доклади за напредъка за 2025 г. са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([12]) Препоръка на Съвета от 8 юли 2025 г., с която се допуска Гърция да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263 (Задействане на националната клауза за дерогация) (ОВ C, C/2025/3965, 20.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([13]) Евростат-Euro Indicators, 22.4.2025 г.

([14]) Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики – както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

(17) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. разходите на сектор „Държавно управление“ в размер на 1,7 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2025 г. в сравнение с 1,0 % от БВП през 2024 г. Разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа от Механизма за възстановяване и устойчивост, способстват за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото и дълга на сектор „Държавно управление“ на Гърция.

(18) Разходите за отбрана на сектор „Държавно управление“ в Гърция възлизат на 2,7 % от БВП през 2021 г., 2,6 % от БВП през 2022 г. и 2,2 % от БВП през 2023 г. ([15]) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. разходите за отбрана се очаква да бъдат 2,4 % от БВП както през 2024 г., така и през 2025 г. Гърция оценява разходите за отбрана на 2,2 % от БВП през 2024 г. и на 2,3 % през 2025 г. Това съответства на липса на промяна в сравнение с 2024 г. Периодът, в който е задействана националната клауза за дерогация (2025—2028 г.), позволява на Гърция да промени приоритетите на държавните разходи или да увеличи държавните приходи, така че трайно по-високите разходи за отбрана да не застрашат фискалната устойчивост в средносрочен план.

(19) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. нетните разходи в Гърция се очаква да нараснат с 4,2 % през 2025 г. и с 3,9 % кумулативно през 2024 г. и 2025 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. растежът на нетните разходи на Гърция през 2025 г. се очаква да бъде над препоръчания максимален темп на растеж, което съответства на отклонение ([16]) от 0,2 % от БВП в годишно изражение. Когато 2024 г. и 2025 г. се разглеждат заедно, се очаква кумулативният темп на растеж на нетните разходи да бъде под препоръчителния максимален темп на растеж.

(20) Годишният доклад за напредъка не включва бюджетни прогнози за периода след 2025 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда излишък на сектор „Държавно управление“, възлизащ на 1,4 % от БВП през 2026 г. Увеличението на излишъка през 2026 г. отразява главно слабия растеж на текущите разходи в сравнение с растежа на приходите. Тези тенденции съответстват на ръст на нетните разходи от 3,1 % през 2026 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, се предвижда да бъде експанзионистична – с 0,8 % от БВП през 2026 г. Съотношението на дълга на сектор „Държавно управление“ към БВП се очаква да намалее до 140,6 % до края на 2026 г. Намаляването на съотношението между дълга и БВП през 2026 г. отразява главно растежа на номиналния БВП, както и постигането на бюджетни излишъци.

Основни предизвикателства пред политиката

(21) В рамките на плана за възстановяване и устойчивост бяха предприети няколко важни мерки за подобряване на спазването на данъчното законодателство и събирането на данъци, като например реформа за свързване на касовите апарати с терминали в търговските обекти с информационните системи на данъчните органи с цел борба с укриването на данъци. Все пак има място за по-нататъшни действия, насочени по-специално към конкретни сектори, които са податливи на висока степен на укриване на данъци, като например сектора на горивата. Действията включват завършване на правната рамка за инструмента за мониторинг на данъчната администрация на веригата за създаване на стойност в сектора на горивата, инсталиране на устройства за проследяване на контейнерни превозни средства и кораби, превозващи горива, и изменение на съдебните кодекси с цел улесняване на по-ефективното прилагане на правната рамка. Освен това се очаква, че завършването на текущата организационна реформа на митническата администрация с цел централизиране на проверките ще доведе до повече и по-целенасочени проверки на място.

(22) В рамките на плана за възстановяване и устойчивост Гърция предприема мерки за завършване на правната кодификация на ключови области от данъчната си рамка, включително данъчното облагане на доходите, митата, ДДС, данъците върху имуществото и събирането на държавния дълг. Една рационализирана и съгласувана данъчна рамка би помогнала да се повиши прозрачността на данъчната система в Гърция и да се намалят разходите на предприятията за привеждане в съответствие. Това от своя страна би намалило пречките пред инвестициите, което би могло да допринесе за намаляване на все още високия инвестиционен дефицит. След въвеждането на правните кодификации е важно правната рамка да остане стабилна и да бъде подкрепена от бързо предоставяне на административни указания на предприятията и отделните данъкоплатци.

(23) Гърция продължи да предприема стъпки за модернизиране на публичната си администрация, но все още са налице възможности за допълнително повишаване на ефективността ѝ. След значителна корекция след 2010 г. размерът на публичната администрация и разходите за нея бяха до голяма степен приведени в съответствие със средните за ЕС.

([15]) Евростат, държавни разходи по класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ). Поради методологични различия между определенията на КОФОГ и НАТО разходите, основани на определението на КОФОГ, може да се различават от разходите, основани на определението на НАТО.

([16]) От 2026 г. тези цифри ще се появяват в контролния общ баланс, установен в член 22 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Разходите за възнаграждения в публичния сектор на Гърция останаха като цяло стабилни през 2024 г. – 10,3 % от БВП, което е в съответствие със средното равнище за Съюза (10,2 % от БВП). За да се поддържа това, е от ключово значение да продължи да се прилага единната скала на заплатите, като се запази настоящата численост на персонала, включително временния персонал. Планът за възстановяване и устойчивост съдържа мерки за подобряване на ефективността на публичната администрация, включително рамка за многостепенно управление, приета през 2023 г., която следва да подобри координацията между централната, регионалната и местната администрация. Въпреки това е вероятно по-добрата координация да се осъществи едва след като рамката започне да функционира напълно, по-специално след като бъдат създадени структурите за управление, информационните системи и правната кодификация, които да изяснят компетенциите на регионалната и местната администрация (въвеждането е планирано за 2025 г.).

(24) Постигнат е напредък в намаляването на необслужваните кредити, но остават многобройни предизвикателства, свързани с правосъдието. Значителните забавяния, с които редовно се сблъскват страните по съдебни дела при разглеждане на техните спорове на етапа преди и след публичната продажба в процедурите по ликвидация, са много по-дълги от законоустановените срокове за постановяване на решение. Това възпира потенциалните купувачи да участват в публични продажби и води до висок процент на неуспешни публични продажби, което подкопава цялостната ефективност на рамката за преструктуриране на дългове и намалява ефективното предлагане на имоти. Забавянията също така задълбочават кризата с достъпността на жилищата, тъй като много свободни жилища са обвързани с процедури, свързани с принудително събиране на дългове. Наскоро въведените процесуални мерки трябва да бъдат допълнени с по-нататъшни подобрения за ускоряване на разглеждането на спорове преди и след публичната продажба, като например i) опростяване на процедурите; ii) мерки за избягване на несъразмерна концентрация на съдебни спорове, свързани с принудително изпълнение, в големите градове; и iii) цифрова платформа за постигане на решаващ напредък при далечни дати за изслушване.

(25) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок приключването на ефективното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Гърция през екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. В съобщението на Комисията „NextGenerationEU – Пътят към 2026 г.“, прието на 4 юни 2025 г., се изяснява приложимият график за приключването на Механизма и се предоставят насоки на държавите членки за постигането на максимална ефективност на изпълнението до 31 август 2026 г., включително относно начините за по-нататъшно рационализиране на техните планове за възстановяване и устойчивост, излагат се основните варианти, които да бъдат взети предвид при преразглеждането им, и се подчертава значението на внимателното съвместно планиране при подаването на последните искания за плащане през 2026 г. Гърция вече е постигнала напредък по изпълнението на реформите и инвестициите в плана си за възстановяване и устойчивост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана за възстановяване и устойчивост до август 2026 г., от съществено значение е Гърция да ускори изпълнението на реформите и инвестициите, като се справи със съответните предизвикателства. Сред конкретните предизвикателства, пред които е изправена Гърция, са: i) продължителни съдебни процеси при разглеждането на правни претенции срещу процедури за възлагане на обществени поръчки, което крие риск от изместване на планираната дата за приключване на инвестициите след август 2026 г.; ii) бавно прехвърляне на имуществени права; и iii) слаба координация, особено ясно изразена при инвестициите и реформите, обхващащи области на политиката, които надхвърлят правомощията на едно-единствено министерство. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(26) Изпълнението на програмите в областта на политиката на сближаване, които включват подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и Кохезионния фонд (КФ), се ускори в Гърция. Важно е да продължат усилията, за да се гарантира бързото изпълнение на тези програми, като същевременно се увеличи максимално тяхното въздействие на място. Гърция вече предприема действия в рамките на програмите си по политиката на сближаване, за да повиши конкурентоспособността и растежа, като същевременно засилва социалното сближаване. В същото време Гърция продължава да се сблъсква с предизвикателства, свързани с повишаването на регионалната конкурентоспособност и социалната устойчивост, укрепването на водната сигурност чрез осигуряване на адекватно управление на дъждовните води и спазване на изискванията за отпадъчните води, подобряването на наличието и достъпа до жилища на достъпни цени, включително социални жилища, и ускоряването на енергийния преход, включително чрез подобряване на съхранението на енергия, интегрирането на възобновяеми енергийни източници и регионална свързаност. В съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([17]) от Гърция се изисква – като част от междинния преглед на фондовете на политиката на сближаване – да направи преглед на всяка

([17]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

програма, като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г. С предложенията на Комисията, приети на 1 април 2025 г. ([18]), срокът за представяне на оценка – за всяка програма – на резултатите от междинния преглед се удължава за след 31 март 2025 г. В тях също така се предоставят възможности за гъвкавост, за да се ускори изпълнението на програмите, както и стимули за държавите членки да разпределят ресурси по линия на политиката на сближаване за пет стратегически приоритетни области на Съюза, а именно конкурентоспособността в областта на стратегическите технологии, отбраната, жилищното настаняване, устойчивостта на водните ресурси и енергийния преход, както и за инвестиции в умения в приоритетни сектори, като същевременно се запазва акцентът върху лицата в най-уязвимо положение в програмите по линия на ЕСФ+.

(27) Платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) предоставя възможност за инвестиране в ключов стратегически приоритет на ЕС, като се укрепва конкурентоспособността на ЕС. Средствата по STEP се насочват чрез 11 съществуващи фонда на ЕС. Държавите членки могат също така да допринесат за програмата InvestEU в подкрепа на инвестициите в приоритетни области. Гърция би могла да използва оптимално тези инициативи в подкрепа на разработването или производството на технологии от критично значение, включително чисти технологии с ефективно използване на ресурсите.

(28) Освен икономическите и социалните предизвикателства, към чието преодоляване са насочени планът за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Гърция следва да предприеме ефективни мерки по отношение на оставащите предизвикателства, свързани с регулаторната тежест, бариерите за достъп до пазарите на продукти и услуги, разпокъсаността на политиката в областта на научните изследвания и продължителните съдебни производства, включително времето, необходимо за приключване на процедурите за възлагане на обществени поръчки.

(29) Както е посочено в компаса за конкурентоспособността, всички институции на ЕС и национални и местни институции трябва да положат големи усилия за изготвянето на по-прости правила и ускоряването на административните процедури. Комисията си постави амбициозни цели за намаляване на административната тежест – с поне 25 %, като за МСП с поне 35 %, и създаде нови инструменти за постигане на тези цели, включително систематичен стрес тест на наличното законодателство на ЕС и засилен диалог със заинтересованите страни. За да постигне тази амбициозна цел, Гърция също трябва да предприеме действия. 80 % от предприятията считат, че сложността на административните процедури е проблем за тяхното дружество при извършване на стопанска дейност в Гърция ([19]). По-нататъшното намаляване на административната и регулаторната тежест за предприятията би помогнало да се повиши конкурентоспособността на Гърция. Въпреки значителния напредък в цифровизацията на публичните услуги чрез реформи и инвестиции в рамките на плана за възстановяване и устойчивост на Гърция, страната би имала полза от по-нататъшно рационализиране и цифровизация на административните процеси, по-специално в областта на разрешителните и лицензите. Това включва по-голяма отчетност на публичната администрация, например чрез определяне на максимални срокове за обработка и ефективно прилагане на приетите инициативи (например разрешения за нови проекти за възобновяема енергия) под отговорността на местните и регионалните администрации и децентрализираните органи. Непълното законодателство в областта на лицензирането за екологична съобразност продължава да възпрепятства инвестициите. Например Гърция все още не е приела законодателство, което да урежда условията, при които могат да се лицензират проекти за възобновяеми енергийни източници с ограничено въздействие върху околната среда. Правилата за активиране на по-ниската екологична класификация в бизнес парковете също са в процес на изготвяне за повечето видове дейности. Правната рамка за концесионни договори за инфраструктура на морското крайбрежие (Закон 2971/2001), особено за промишлените пристанища, не е благоприятна за инвестиции. Освен това непълното законодателство и прекомерната тежест на процедурата за издаване на разрешения затрудняват законната дейност на гръцките предприятия в тази рамка.

(30) Преразглеждането и премахването на високите бариери за достъп до упражняването на професионални услуги и пречките пред новите участници на пазарите на продукти е приоритет за Гърция. Както показва индексът за регулиране на пазара на продукти за 2023—2024 г., Гърция е една от страните с най-високи бариери за достъп и за извършване на стопанска дейност в сектора на услугите в ЕС. Някои пречки пред създаването и функционирането на магазини за търговия на дребно, като например процедурите за издаване на разрешения, могат да затруднят функционирането на сектора. Редица професионални услуги в Гърция, включително правните, архитектурните и инженерните професии, са обект на по-строги регулаторни изисквания от средните за ОИСР. Например има голям брой запазени дейности за архитекти и инженери и строги ограничения по отношение на правната форма за адвокати. По отношение на мрежите Гърция наскоро отвори достъпа, но условията за автомобилен транспорт и фиксирани електронни комуникации остават ограничителни. Гърция също така получава ниски оценки по отношение на пречките пред улесняването на търговията, свързани с прилагането на мерки за оценка и минимизиране на въздействието върху конкуренцията на новите и съществуващите регулаторни разпоредби, както и по отношение на гарантирането, че публичната собственост не нарушава конкуренцията, което представлява пречка за навлизането на нови участници на пазарите на продукти.

([18]) Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед – COM(2025) 123 final.

([19]) „Отношение на предприятията към корупцията в ЕС“, Експресен доклад на Евробарометър (април 2024 г.).

(31) Политиката на Гърция в областта на научните изследвания и финансирането на научните изследвания отдавна са разпръснати между няколко министерства, Гръцката фондация за научни изследвания и иновации и регионалните органи за научни изследвания и иновации. В допълнение към честите промени, координацията между тези органи е слаба. Достъпът до финансиране за изследователски дейности е затруднен от прекомерни административни изисквания, бавни процедури за оценяване и очаквана висока бюрократична тежест. По отношение на достъпа до финансиране рисковият капитал в Гърция е под средния за ЕС като дял от БВП. Държавните инициативи постигнаха известен успех в мобилизирането на инвестиции за стартиращи предприятия, а планът за възстановяване и устойчивост се използва за финансиране на програми за разрастване на бизнеса. Въпреки тези мерки, Гърция би имала полза от допълнително финансиране и стратегия за научни изследвания и иновации след възстановяването и за укрепване на устойчивостта, за да подобри финансирането на иновации и да подкрепи своята екосистема за научни изследвания и иновации.

(32) Гърция отбеляза напредък в подобряването на ефективността и ефикасността на съдебната система, например чрез преразглеждане на съдебната карта в областта на гражданското, наказателното и административното правосъдие и чрез цифровизация на съдебните процеси. Въпреки това продължителността на производствата пред гражданските, наказателните и административните съдилища все още е една от най-дългите в ЕС и води до значителни забавяния, което възпрепятства икономическото развитие, създаването на предприятия и инвестициите. Този проблем е най-остър при упражняването на договорни и имуществени права, бързото разрешаване на спорове, ефективното изпълнение на мерките за принудително изпълнение и при провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки. По-нататъшните усилия са насочени към рационализиране на провеждането на граждански и търговски съдебни производства чрез въвеждане на процесуални подобрения на първа и на апелативна инстанция, както и в контекста на изпълнението на съдебните решения; към приемане на законодателство, което активно насърчава и разширява използването на алтернативни механизми за разрешаване на спорове, към по-нататъшно преразглеждане на правната рамка за организацията на съдилищата и статута на съдиите и към продължаване на усилията за справяне с натрупаните за разглеждане висящи дела, свързани с възлагането на обществени поръчки.

(33) Въпреки нарастващия дял на възобновяемите енергийни източници в общото производство на електроенергия, Гърция остава силно зависима от изкопаемите горива. Цените на едро на електроенергията са нестабилни и остават по-високи от средните за ЕС, отчасти поради високата степен на зависимост от природния газ за производството на електроенергия. Главата за REPowerEU от плана за възстановяване и устойчивост на Гърция съдържа няколко реформи и инвестиции, включително увеличаване на капацитета за съхранение, които се очаква да ускорят декарбонизацията. Въпреки това са необходими по-нататъшни действия за намаляване на зависимостта на Гърция от изкопаемите горива, например чрез адаптиране на регулаторната рамка, за да се даде възможност на доставчиците на акумулаторни батерии да участват пълноценно в пазарите на едро на енергия. Гърция отпуска значителни субсидии за изкопаеми горива, без да е планирала постепенното им прекратяване преди 2030 г. По-специално субсидиите за изкопаеми горива, които не са насочени нито към енергийната бедност по целенасочен начин, нито към истинските опасения за енергийната сигурност, възпрепятстват електрификацията и не са от решаващо значение за конкурентоспособността на промишлеността, биха могли да се смятат за приоритет на постепенното премахване. В Гърция субсидиите за изкопаеми горива, като например използването на въглища и кокс за промишлени нужди, са икономически неефективни и затвърждават зависимостта от изкопаеми горива. При постепенното премахване на тези субсидии Гърция би спечелила от въвеждането на стимули за декарбонизация на промишлеността и за по-климатично неутрални решения в транспортния сектор. Електрическите мрежи в Гърция са с ограничен капацитет, тъй като в енергийния микс се добавя все повече енергия от възобновяеми източници. Гърция има възможност да разшири капацитета си за трансгранична взаимосвързаност, за да се интегрира по-добре във вътрешния енергиен пазар. Дългите процедури за издаване на разрешения за мрежова инфраструктура обаче остават сериозно препятствие. Гърция би могла също да засили сътрудничеството със съседните страни, за да проучи начини за по-добро използване на съществуващия капацитет за търговия с електроенергия. Има също така възможност да бъде подобрено качеството на разпределителните мрежи, тъй като техническите и нетехническите загуби на електроенергия в електропреносната мрежа са значително над средните за ЕС.

(34) В Гърция автомобилният парк е един от най-старите в ЕС, което е основна причина транспортният сектор в страната да е един от основните източници на емисии на CO_2. Планът за възстановяване и устойчивост на Гърция включва няколко инвестиции за насърчаване на електромобилността, включително замяна на старите автобуси за обществен транспорт в Атина и Солун с електрически автобуси. Въпреки това други мерки, като замяната на старите таксита с електрически таксита, не са посрещнати с достатъчен интерес от пазара, а правилата за изтегляне от употреба на остарелите професионални превозни средства не се прилагат правилно. Гърция би извлякла полза от изготвянето на всеобхватна стратегия, включваща инвестиционен план и реформи, за насърчаване на екологичния и цифровия преход в транспортния сектор. Стратегията би обхванала преминаването към по-чисти, включително по-широкото използване на електрически транспортни средства, и подобряването на обществения транспорт, което ще го направи по-достъпен за хората с увреждания, ще увеличи капацитета на градския обществен транспорт и ще разшири интегрираната онлайн система за продажба на билети за междурегионални автобусни линии.

(35) Гърция се е ангажирала да инвестира в железопътната инфраструктура и безопасността. Планът за действие за безопасност на железопътния транспорт и генералният план за внедряване на Европейската система за управление на железопътното движение (ERTMS) определят стъпки за модернизиране на гръцката железопътна система. Планът за възстановяване и устойчивост на Гърция съдържа реформа, която ще позволи на оператора на железопътната инфраструктура в страната да управлява ефективно една модерна железопътна мрежа и да завърши инвестициите

в ключови системи за безопасност и инфраструктура. Гърция би могла да се възползва от мерки за осигуряване на достатъчни и стабилни ресурси за новия управител на железопътната инфраструктура, за сключване на всеобхватен договор за изпълнение и за ускоряване на внедряването на ERTMS в железопътната мрежа с цел повишаване на оперативната съвместимост, ефективността и безопасността.

(36) Гърция е особено уязвима към изменението на климата и свързаните с него екстремни метеорологични явления, като силни засушавания, наводнения, горски пожари и горещи вълни. Повишената честота и тежест на тези събития налагат скъпи възстановителни работи и рехабилитация на засегнатата инфраструктура. За Гърция, която в момента е една от държавите с най-голям недостиг на общо застрахователно покритие при природни бедствия в ЕС, би било от полза да продължи усилията за постигане на структуриран подход към финансирането на риска от бедствия и да намали недостига на частно застрахователно покритие при природни бедствия въз основа на въведените наскоро мерки. Предвид засилените засушавания водните ресурси на Гърция стават все по-ограничени и замърсени, което се очаква да има сериозно въздействие върху околната среда, икономиката и здравето на хората. Селскостопанският сектор е най-големият потребител на водни ресурси. Предизвикателствата в областта на пречистването на отпадъчните води в градските райони остават значителни, тъй като местните доставчици на водоснабдителни услуги, управлявани от малки общини, не разполагат нито с финансовите средства, нито с административния и управленски капацитет да прилагат оптимални решения за управление на водите, основани на принципа „потребителят и замърсителят плащат“. Следователно Гърция би имала полза от изготвянето на план за защита на критичната инфраструктура от климатичните промени, включително управлението на водоснабдяването и управлението на потреблението на вода. По-конкретно в областта на управлението на водните ресурси това би означавало подобряване на устойчивостта на дейността и инвестициите в областта на водоснабдяването чрез насърчаване на институционална реформа, насочена към подобряване на капацитета и отчетността на общинските водоснабдителни дружества.

(37) Общите резултати на Гърция в областта на заетостта са добри през последните години, като разликата спрямо средните за ЕС намалява. Въпреки това, участието на жените на пазара на труда остава много ниско, което води до разлика в заетостта между жените и мъжете, която е доста над средната за ЕС (18,8 процентни пункта в Гърция спрямо 10,0 процентни пункта в ЕС през 2024 г.). В Гърция също има значителен дял на млади хора, които не са заети, не учат и не се обучават (14,2 %), а уязвимите групи, като хората с увреждания, гражданите на трети държави или ромите, срещат затруднения при достъпа до пазара на труда. Насърчаването на гъвкави форми на заетост, увеличаването на услугите за грижи за деца и подобряването на обхвата на дългосрочните грижи могат да създадат условия за по-силна заетост, особено сред младите хора, жените и уязвимите групи. Въпреки че се въвеждат стратегически рамки и се предприемат някои мерки, голяма част от населението остава изложена на риск от бедност, а ефективността на социалните трансфери е под средната за ЕС и значително се влошава през последните години. Незадоволените нужди от медицински грижи, ниското ниво на предоставяне на дългосрочни грижи, високите разходи за жилище и равнищата на лишения подчертават необходимостта от стабилна система за социална закрила и по-нататъшни мерки на политиките. Достъпът до социални и основни услуги остава ограничен и засяга несъразмерно маргинализираните и изолираните общности.

(38) Освен икономическите и социалните предизвикателства, към чието преодоляване са насочени планът за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Гърция е изправена пред няколко допълнителни предизвикателства, свързани с образованието. Участието в предучилищното образование и грижи от тригодишна възраст до започването на задължителното образование в началното училище остава особено слабо. През 2019 г. (последни данни на ЮНЕСКО-ОИСР-Евростат за Гърция) Гърция заема последно място сред държавите – членки на ЕС, по отношение на процента на записване в училище, а липсата на по-актуални данни затруднява наблюдението на напредъка. Последните данни на EU-SILC показват по-добри резултати. Процентът на участие в образование и грижи в ранна детска възраст е по-нисък за децата под тригодишна възраст. През 2024 г. 28,8 % от гръцките деца на възраст под три години посещават предучилищни заведения (ЕС: 39,3 %). Гърция се приканва да увеличи процента на участие на децата под тригодишна възраст, за да постигне преразгледаната цел от Барселона от 42,8 % до 2030 г. Процентът е особено малък при децата, изложени на риск от бедност или социално изключване. Установено е, че по-добрият достъп до образование и грижи в ранна детска възраст, свързан с ранното развитие на умения, носи осезаеми и дълготрайни ползи, по-специално за деца в неравностойно положение, и допринася за значително подобряване на образователните резултати и развитието на умения в по-късна възраст.

(39) Според последната Програма за международно оценяване на учениците на ОИСР от 2022 г. голям дял от 15-годишните гръцки ученици не достигат минималното ниво на владеене на основни умения. Процентът на учениците с незадоволителни резултати е сред най-високите в ЕС и от 2018 г. насам се увеличава във всички социално-икономически групи, което показва структурни предизвикателства по отношение на качеството и равнопоставеността в образователната система. Успоредно с това, ниският дял на учениците с най-високи постижения в основните умения и творческото мислене може да доведе до ограничен резерв от иновативни таланти в страната и да засегне конкурентоспособността. Много ниските равнища на основни и цифрови умения сред младите хора ограничават перспективите за развитие на по-високи умения и за преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила. С дял от 16,6 %, участието на възрастните в обучения е много по-слабо от средното за ЕС и значително по-ниско от целта на Гърция за 2030 г., която се равнява на 40 %. Поради ограничената ефективност на действащите механизми за прогнозиране на уменията и независимо от наскоро създадения пилотен

инструмент за наблюдение на уменията, продължават да съществуват несъответствия на уменията. Ниската ефективност на системата за професионално образование и обучение подкопава усилията за преодоляване на голямата разлика между търсенето на умения на пазара на труда и уменията, които се насърчават от системите за образование и обучение. Тези предизвикателства, които подкопават резултатите на Гърция в областта на образованието, могат да бъдат свързани с ограниченото финансиране на политиките в областта на образованието, ограничената автономност на училищата, трудностите при прилагането на методи на преподаване, основани на компетентността, и липсата на култура на систематично оценяване, независимо от въвеждането на система за оценяване през 2022—2023 г. Учителите все още имат ограничени възможности за кариерно развитие, което е един от факторите, които могат да ограничават качеството на образованието. Преодоляването на тези предизвикателства би допринесло и за подпомагане на възходящата социална конвергенция в съответствие с анализа на Службите на Комисията на втория етап по държави въз основа на характеристиките на Рамката за социална конвергенция ([20]).

(40) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз през 2025 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната. За Гърция препоръки 2, 3 и 4 спомагат за изпълнението на първата препоръка за еврозоната относно конкурентоспособността, препоръки 4 и 5 спомагат за изпълнението на втората препоръка за еврозоната относно издръжливостта, а препоръка 1 спомага за изпълнението на третата препоръка за еврозоната относно макроикономическата и финансовата стабилност, изложена в препоръката от 2025 г.

(41) С оглед на задълбочения преглед на Комисията и заключенията ѝ относно наличието на дисбаланси, препоръките по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръки 1, 2, 3 и 5. Политиките, посочени в препоръка 1, спомагат за преодоляване на уязвимостите, свързани с държавния дълг, външната позиция и необслужваните кредити. Политиките, посочени в препоръки 2, 3 и 5, подкрепят заетостта, конкурентоспособността и потенциалния растеж на БВП, с което допринасят и за преодоляване на уязвимостите, свързани с държавния дълг и външната позиция. Препоръки 1, 2, 3 и 5 допринасят както за преодоляването на дисбалансите, така и за изпълнението на препоръката относно икономическата политика на еврозоната в съответствие със съображение 40,

ПРЕПОРЪЧВА на Гърция да предприеме през 2025 г. и 2026 г. следните действия:

1. Да укрепи общите разходи и готовността в областта на отбраната и сигурността, като същевременно гарантира устойчивост на дълга в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 6 март 2025 г. Да се придържа към максималните темпове на растеж на нетните разходи, препоръчани от Съвета на 21 януари 2025 г., като същевременно използва разрешението съгласно националната клауза за дерогация, за да увеличи разходите за отбрана. Да продължи усилията за по-добро спазване на данъчното законодателство, включително чрез по-нататъшна централизация и цифровизация на митническите и данъчните проверки, и да подобри предвидимостта на данъчната система. Да подобри още повече ефективността и ефикасността на публичната администрация чрез пълно прилагане на рамката за многостепенно управление. Да продължи да намалява обема на необслужваните кредити, държани от банки и кредитни институции, като ускори съдебните производства, свързани с ликвидация.

2. С оглед на приложимите срокове за навременното приключване на реформите и инвестициите съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 да ускори изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU. Да ускори изпълнението на програмите по политиката на сближаване (ЕФРР, ФСП, ЕСФ+, Кохезионния фонд), като се базира, когато е подходящо, на възможностите, предлагани от междинния преглед. Да използва оптимално инструментите на ЕС, включително възможностите, предоставени от програмата InvestEU и платформата за стратегически технологии за Европа, за да подобри конкурентоспособността.

3. Да опрости регулирането, да подобри регулаторните инструменти и да намали административната тежест за предприятията чрез рационализиране и цифровизация на административните процеси, завършване на регулаторните рамки за издаване на разрешителни за екологична съобразност и сключване на концесионни споразумения за морското крайбрежие. Да преразгледа и премахне високите бариери за достъп до упражняването на професионални услуги и пречките пред новите участници на пазарите на продукти. Да подобри управлението на националната система за научни изследвания, развитие и иновации, като намали разпокъсаността на управлението на политиката в областта на научните изследвания и източниците на финансиране, както и като улесни достъпа до финансиране за стартиращи и разрастващи се предприятия, включително чрез развитие на местни пазари за частен и рисков капитал с държавно подкрепени инициативи за мобилизиране на инвестиции. Да оптимизира съдебните производства и съкрати продължителността им чрез ускоряване на гражданските производства, приемане на кодекс за алтернативни механизми за разрешаване на спорове, по-нататъшно преразглеждане на кодекса на съдиите и продължаване на усилията за ускоряване на съдебното разрешаване на спорове, свързани с обществените поръчки.

([20]) SWD(2025)95 – Анализ на втори етап по държави на социалната конвергенция в съответствие с Рамката за социална конвергенция, 2025 г.

4. Да разработи решения за гъвкавост, които не се основават на изкопаеми горива, включително за реагиране на търсенето и съхранението, които ще допринесат за по-достъпни цени на електроенергията; промяна на енергийните данъци, за да се стимулира електрификацията; предприемане на конкретни мерки за постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива, по-специално в промишления сектор; и увеличаване на капацитета на електроенергийните мрежи чрез рационализиране на процеса на лицензиране на нови преносни мрежи и чрез подобряване на качеството на разпределителната мрежа, за да се намалят техническите и нетехническите загуби. Да ускори декарбонизирането на транспортния сектор в рамките на всеобхватна стратегия с реформи и инвестиции при преминаването към електрическа мобилност, модернизиране на градския и междурегионалния обществен транспорт и подобряване на железопътната инфраструктура и експлоатация, включително чрез предприемане на необходимите краткосрочни организационни реформи и ускорено внедряване на Европейската система за управление на железопътното движение в железопътната мрежа с цел подобряване на оперативната съвместимост, ефективността и безопасността. Да изготви план за климатична защита на ключовата инфраструктура, включително водоснабдяването; да реформира институционалната рамка за подобряване на капацитета и отчетността на местните доставчици на водоснабдителни услуги; и да предприеме мерки за увеличаване на покритието на частните застраховки за щети, свързани с природни бедствия.

5. Да увеличи дела на жените и уязвимите групи в заетостта или в търсенето на работа и да помогне на повече млади хора да намерят работа чрез насърчаване на по-гъвкави форми на заетост, разширяване на официалните услуги за грижи и образование в ранна детска възраст и дългосрочните грижи, да засили активните политики на пазара на труда и за преодоляване на несъответствията в уменията. Да подобри образователните резултати чрез усъвършенстване на продължаващото професионално развитие на учителите, насочено върху подходи, основани на компетентности, да съобрази оценяването на учениците с тези подходи, да подобри автономността на училищата и да разшири оценяването на учителите. Да се справи с бедността и социалното изключване чрез допълнително повишаване на ефективността и ефикасността на системата за социална закрила.

Съставено в Брюксел на 8 юли 2025 година.

За Съвета

Председател

S. LOSE